

- Mimořádné události ZL
- Informace o závadách na motorech Rotax 912
- Přihláška do LAA ČR
- Přihláška do svazu LAA ČR

Mimořádné události ZL

Nehoda ZK na Rané – 24. 7. 2012

24. července 2012 došlo na Rané k letecké nehodě závěsného kluzáku s těžkým zraněním. Pilot s čerstvým pilotním průkazem a malým náletem startoval z „Meziboule“ do jihovýchodního větru o síle 10 m/s. Podle svědecké výpovědi modelářů provedl ZK pár vteřin po startu jeden a půl rychlé otočky vpravo s velkým náklonem a narazil po větru do svahu. Šetření nehody ještě neskončilo, ale při ohledání havarovaného ZK bylo zjištěno, že zatímco na konci pravé náběžky napínala plachtu originální kónická laminátová trubka, na konci levé náběžky byl údajně prasklý laminát nahrazen

bukovou tyčí stejného průměru, ale naprosto jiných mechanických vlastností. Po takto hrubém zásahu do symetrie plachty závěsný kluzák nebyl schopen rovného letu.

Je s podivem, že nezkušený pilot si sám opravoval ZK, aniž by se poradil se svým instruktorem nebo inspektorem provozu, který ho nedávno zkoušel, že nepožádal o radu inspektora techniky, který mu letos kluzák kontroloval při prodlužování platnosti TP a že se ani neobrátil na výrobce těchto rogal sídlícího v ČR. Kdyby nebyl na Rané sám, jistě by mu start do silného větru s diletantsky opraveným ZK ostatní rogalisté rozmluvili.

*Dan Vyhnaník,
hlavní inspektor provozu ZK*

Informace o závadách na motorech Rotax 912

Nejčastěji používaným sériově vyráběným motorem u dvoumístných ultralightů všech kategorií je bezesporu motor Rotax 912 v provedení UL (80 k) či ULS (100 k).

V posledních letech se na malém počtu těchto motorů vyskytly závady, které spočívají v nadměrném opotřebení některých palců vačkového hřídele a protikusů, hydraulicky stavěných zdvihátek ventilů. Letos víme o 2 případech, z nichž jeden motor byl nepochybně přesně servisován a k poruše došlo po cca 270 hod provozu.

Uvedená závada se začíná nejdříve projevovat vibracemi motoru a snižováním jeho výkonu, snižují se maximální dosažené otáčky motoru. Při pokračujícím provozu následuje další snižování výkonu. Od prvních znatelných projevů do výrazného zhoršení parametrů to trvá maximálně desítky minut, je tedy třeba co nejdříve přerušit provoz. Po odstavení motoru se může závada projevit zvýšeným odporem při protáčení za vrtuli.

V minulém roce jsme se tímto problémem zabývali a snažili se zjistit příčiny ve spolupráci s firmou Teveso, která do ČR tyto výrobky dováží.

Motor R 912 ULS s touto závadou (s náletem 190 hodin ve středisku pilotního výcviku) jsme nechali odborně rozebrat technikům firmy Teveso za dozoru inspektorů techniky LAA (V. Chvála a P. Chvojka). Bylo zjištěno obroušení palců vačkového hřídele a zdvihátek ventilů, přičemž maximální obroušení zdvihátka činilo až 6 mm.

V listopadu minulého roku jsme jako zástupci LAA navštívili se zástupcem Rotaxu pro ČR výrobní firmu v Rakousku, kde jsme jednali o uvedených problémech a předali inkriminované díly. Zástupci firmy o problému věděli a informovali nás, že se snaží vše vyšetřit. Přislíbili že nám výsledky svého šetření předají. Žádnou informaci o řešení tohoto problému, případně o zjištěných vadách – metalografickým posouzení poškozených dílů, jsme však dosud nedostali.

Na naše dotazy při návštěvě firmy BRP v březnu tohoto roku nám bylo sděleno, že žádné výrobní vady nebyly zjištěny.

Při jednáních v ČR i v Rakousku bylo poukazováno také na to, že velký vliv může mít způsob provozu a údržby těchto motorů.

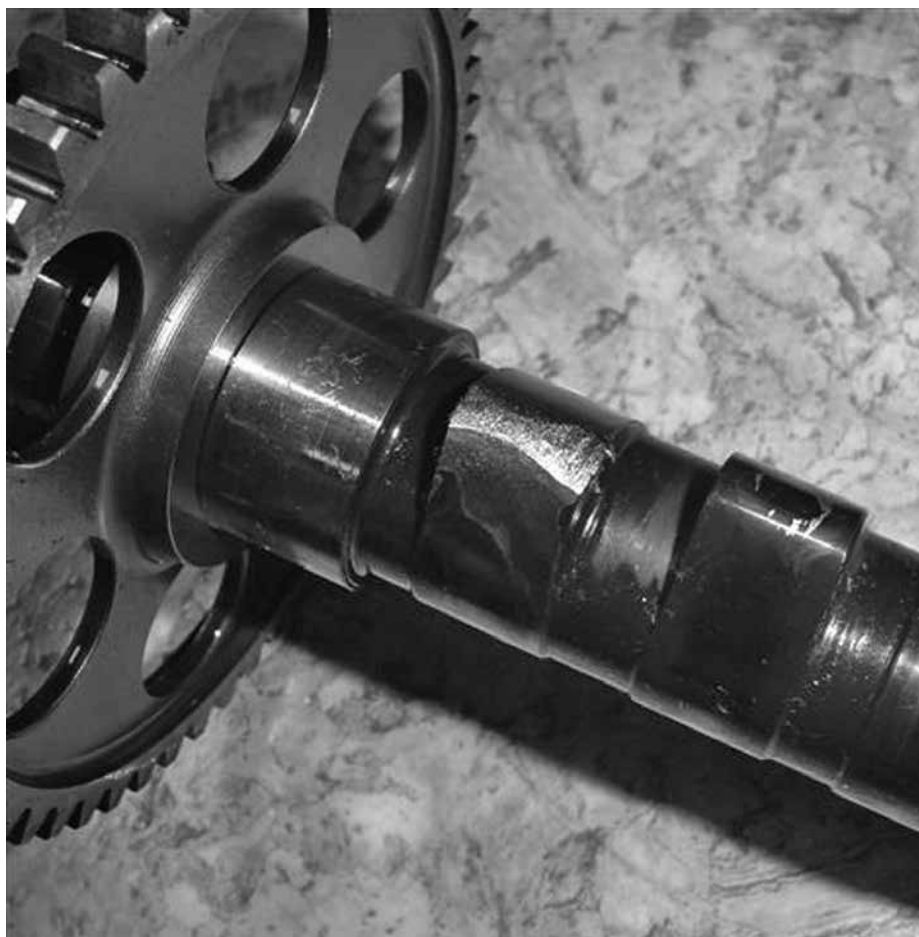
Zásady správné údržby motoru a předcházení škodám:

Při zakoupení nového motoru provést registraci u firmy Teveso,

Důsledně dodržet podmínky zástavby motoru dle manuálu, kromě jiného průměr hadic, umístění olejové nádoby a chladiče, apod.

Údržbu motoru provádět dle podmínek stanovených výrobcem. Kromě jiného je třeba při výměně oleje či manipulaci s olejovou soustavou tuto odvědušnit, dostat olej do čerpadla a docílit tlaku oleje ručním protáčením vrtule ještě před prvním spuštěním motoru – podrobné postupy v manuálech. Prováděnou údržbu je třeba zapisovat v dokumentaci motoru.

V provozu dodržovat postupy a limity dané výrobcem. Před studeným spuštěním motoru předepisuje výrobce ruční protočení vrtule (po delší přestávce v provozu se musí protočit více), aby se dostal olej z motoru do nádrže, ale také do mazací soustavy. Po spuštění motoru nutno vyčkat na zvýšeném volnoběhu – 2000 ot/min po dobu 2 minut,

tolerancí výrobku, až po způsob provozování, provádění údržby, jakost použitého oleje případně benzínu, atd.

Je třeba dodržovat výrobcem stanovené postupy a limity a v případě náznaku neobvyklého chování motoru letoun okamžitě odstavit a nechat odborně posoudit u firmy TEVESO, a informovat techniky na LAA.

Podrobné manuály k zástavbě, provozu a údržbě jsou na internetových stránkách www.teveso.cz.

*Ing. Václav Chvála, hl. inspektor techniky ULL
Ing. Petr Chvojka, hl. inspektor techniky MZK*

a nejpozději do 10 sekund po spuštění se musí zvýšit provozní tlak oleje. Zvyšovat otáčky je možné až při stabilním tlaku oleje (minimálně 2 atm).

Pokud ze začnou vyskytovat vibrace motoru, je nutné co nejdříve přistát. Provést kontrolu otěru na magnetické zátky a pokud je větší, než udává příručka motoru, obrátit se na zástupce firmy TEVESO, provoz letiště Jaroměř.

Závěr:

Na základě získaných a poskytnutých (a bohužel i neposkytnutých) informací lze říci, že v případě zmíněné závady se jedná pravděpodobně o soubor více vlivů, od dodržení technologie výroby, souběhu různých

PŘIHLÁŠKA DO LAA ČR

Jako: ☐ FO (fyzická osoba) ☐ FOP (fyzická osoba podnikající) ☐ PO (právnícká osoba)

Příjmení: (u FOP, PO - statut. zástupce)	Jméno:	Rodné číslo: (u cizinců datum narození a č. pasu)	Státní příslušnost:
Adresa: (název firmy, IČO, DIČ)		Telefon:	
		privát	
		práce	
		mobil	
		e-mail	
Prohlášení <i>Já, níže podepsaný, potvrzuji své členství v Letecké amatérské asociaci ČR a souhlasím se stanovami LAA ČR a cíli LAA ČR. Dále souhlasím se zpracováním osobních údajů, které jsem uvedl(a) v přihlášce do LAA ČR. Dále výslovně souhlasím s tím, aby LAA ČR jako správce zpracovávala v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů mé údaje, zaregistrované na mé jméno, za účelem vyplývající z členství v LAA ČR. Správce je oprávněn zpracovávat mé osobní údaje i prostřednictvím určeného zpracovatele(ů), přičemž беру na vědomí, že takto určený zpracovatel či zpracovatelé již nepodléhají mému dalšímu souhlasu. Souhlasím se zveřejněním mých osobních údajů v rozsahu jméno, příjmení, bydliště a telefon pro účely informovanosti členů LAA ČR. Souhlas uděluji na dobu neurčitou. Beru na vědomí, že svůj souhlas mohu písemně kdykoliv odvolat a správce mé údaje zlikviduje dle platných předpisů.</i>			
Datum:	Podpis: (u osoby mladší 15-ti let souhlas zákonných zástupců)		

NA ZADNÍ STRANĚ PŘIHLÁŠKY VYPLŇTE REGISTRACI DO SVAZU (LAA ČR je vnitřně členěna na SVAZY. Každý člen LAA ČR se může zaregistrovat v jednom i více svazech současně.

Jak se stát členem LAA ČR

Uhradte částku 800 Kč členský příspěvek **pro rok 2012** v případě nového členství od 1.1. do 31.3..

V průběhu roku, bude členský poplatek od 1.4. za 750 Kč, od 1.7. za 600 Kč a od 1.10. za 500 Kč.

Vyplněnou a podepsanou přihlášku zašlete spolu s kopií ústřížku na naší adresu:

LAA ČR, KE KABLU 289, 102 00 PRAHA 10 – HOSTIVAŘ

Výhody člena LAA ČR

Každému členu bude zaslána mapa 1:500 000.

Každému členu bude zasílán časopis PILOT.

Každý člen asociace může využít nabídky řádkové inzerce v časopisu PILOT zdarma.

Každý člen může uzavírat pojistky, které LAA ČR svým členům nabízí, www.laacr.cz.

Veškeré platby pro členy lze uhradit:

- v hotovosti při osobní návštěvě na LAA ČR

- **poštovní poukázkou typu „C“** na adresu LAA ČR. Do zprávy pro příjemce uvedete - ČLP

- **z bankovního účtu:**

Číslo účtu LAA ČR: **2800066859/2010**

Konstantní symbol: **0308**

Variabilní symbol: **rodné číslo FO, nebo IČO PO**

Zpráva pro příjemce: **účel platby (ČLP)**

Bezchybným podáním platby a přiložením kopie potvrzení o platbě k formulářům posílaným na LAA přispějete ke správnému zařazení vaší platby a rychlému vyřízení vaší žádosti.

REGISTRACE DO SVAZU LAA ČR

Přihlašuji se k registraci do svazu (svazů),
(U svazu (svazů) pro který se rozhodnete, napište křížek.)

název svazu		název svazu	
Svaz motorového paraglidingu	☐	Svaz ultralehkého létání	☐
Svaz paraglidingu	☐	Svaz závěsného létání	☐

Datum a podpis člena:

Vážení členové Svazu UL, **Valná hromada Svazu UL** rozhodla o svazovém příspěvku pro rok 2012 ve výši **500 Kč**.
Svazový příspěvek je splatný do 31. 1. 2012.

Pokud do tohoto data příspěvek zaplatíte, obdržíte:
Leteckou mapu (soubor listů) 1 : 200 000, Databázi letišť 2012 ČR/SR a Databázi letišť PROFI
(tento nový produkt je popsán v Pilotu 12/2011)

Vážení členové Svazu MPG, **Valná hromada Svazu MPG** rozhodla o svazovém příspěvku pro rok 2012 ve výši **301 Kč**.
Svazový příspěvek je splatný do 28. 2. 2012. Bude využit na **zabezpečení společenských a sportovních akcí svazu.**

Nárok na služby svazů a rovněž tak právo hlasovat, volit a být volen na Valné hromadě svazu
má pouze ten, kdo zaplatil svazový příspěvek! *

Platbu svazového příspěvku **neslučujte** s platbou členského příspěvku LAA,
ani s žádnou další platbou LAA (pojištění, doklady apod.)!

Upozorňujeme, že členství ve svazech a platba svazových příspěvků
jsou možné **jen při současném základním členství v LAA ČR**,
tedy při uhrazení členského příspěvku **800 Kč**.

Michal Seifert, předseda Svazu UL a
Antonín Kulíšek, předseda Svazu MPG

(* Bližší informace o členství ve svazech:

www.laacr.cz Stanovy LAA ČR - Členství ve svazech a Konference LAA ČR - Usnesení Konference 2008)